

Snedrekryteringen till den svenska högskolan. Och potentialen för breddad rekrytering.

Fredrik Svensson
Seniorkonsult
Samhällsanalys och strategi

Dagens presentation

1. Underrepresenterade grupper på högskolan
2. Potentialen för breddad rekrytering

Det är sen gammalt...

- Funnits politiska ambitioner länge. Mycket har gjorts och mycket har hänt.

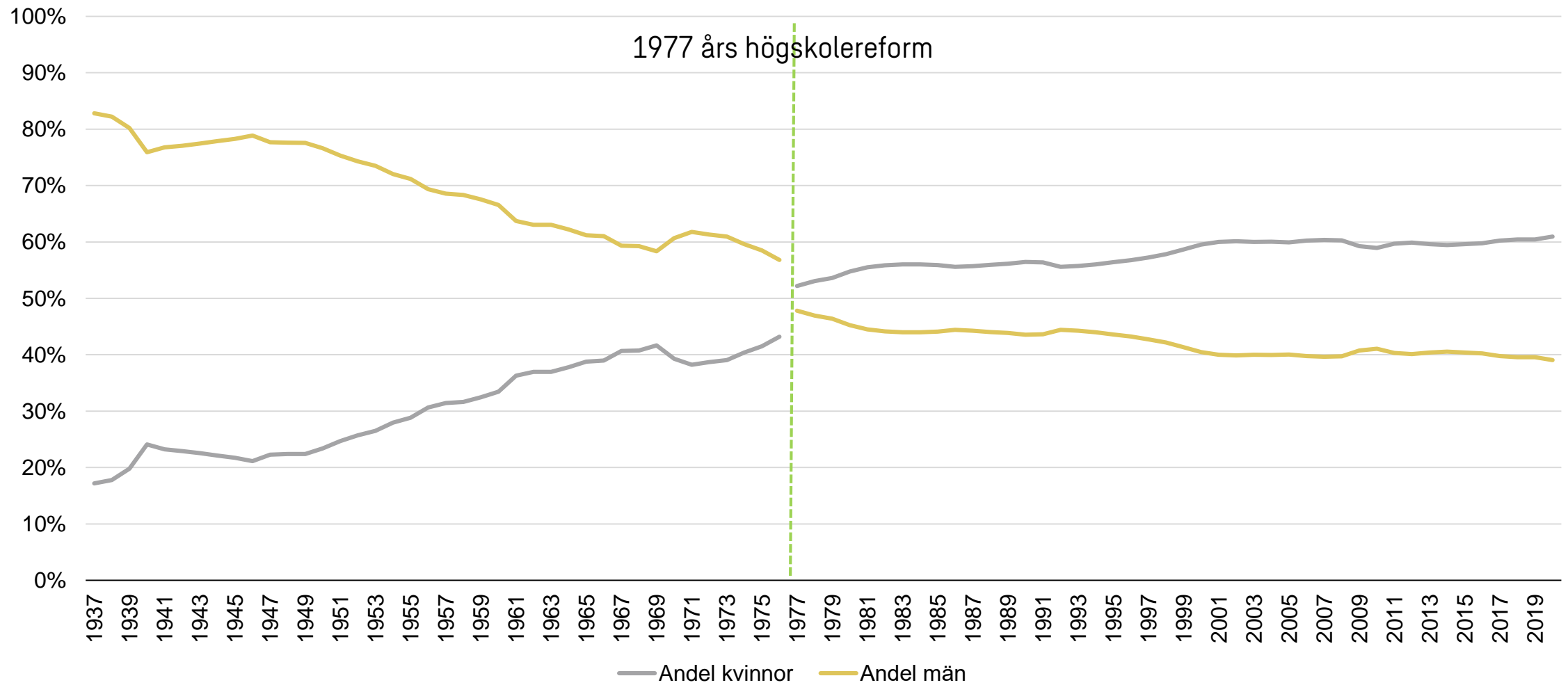
Valaffisch från 1948



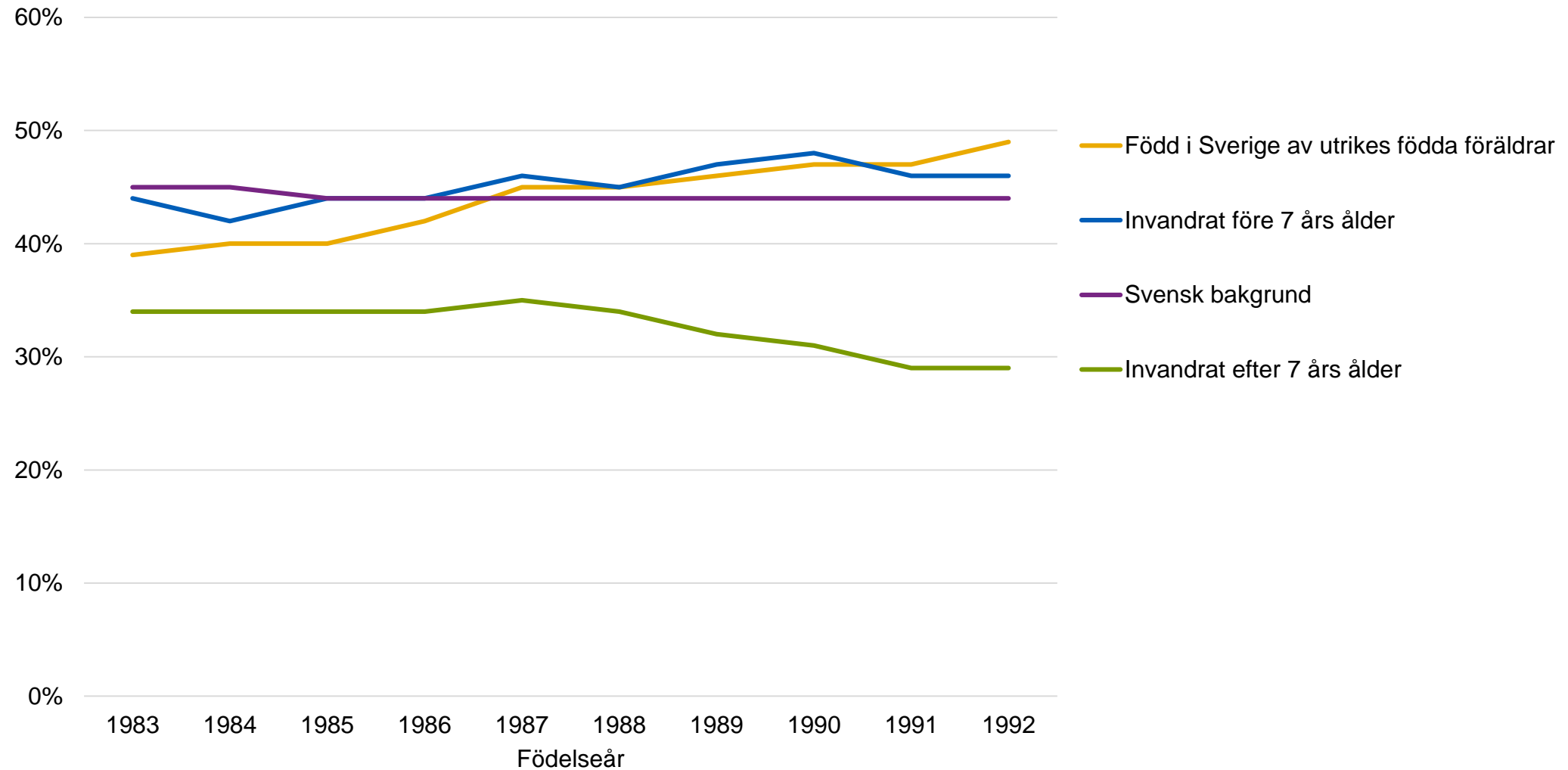
1. Vilka grupper är underrepresenterade bland studenterna?

- **Män** (sedan 70-talet, men tydliga könsbundna val)
- **Svensk bakgrund** (marginellt sedan några år, men subgrupper av utländsk bakgrund, olika lärosäten och utbildningar)
- **Barn till föräldrar med lägre utbildning** (stabil tydligt underrepresenterade, men olika lärosäten och utbildningar)
- **Personer från landsbygd** (men förklaras i hög grad av social bakgrund)

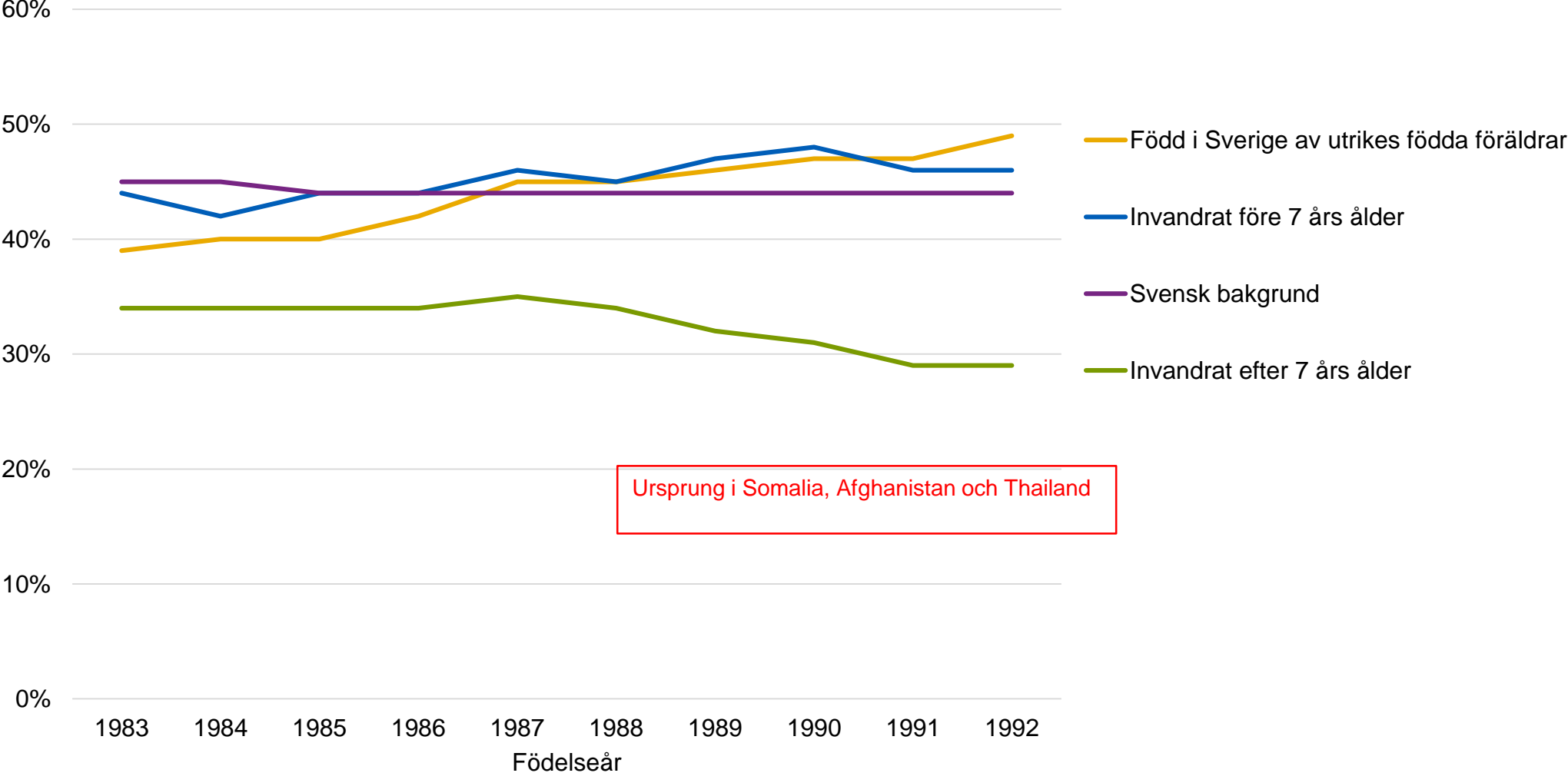
Män och kvinnor (Andel av registrerade studenter)



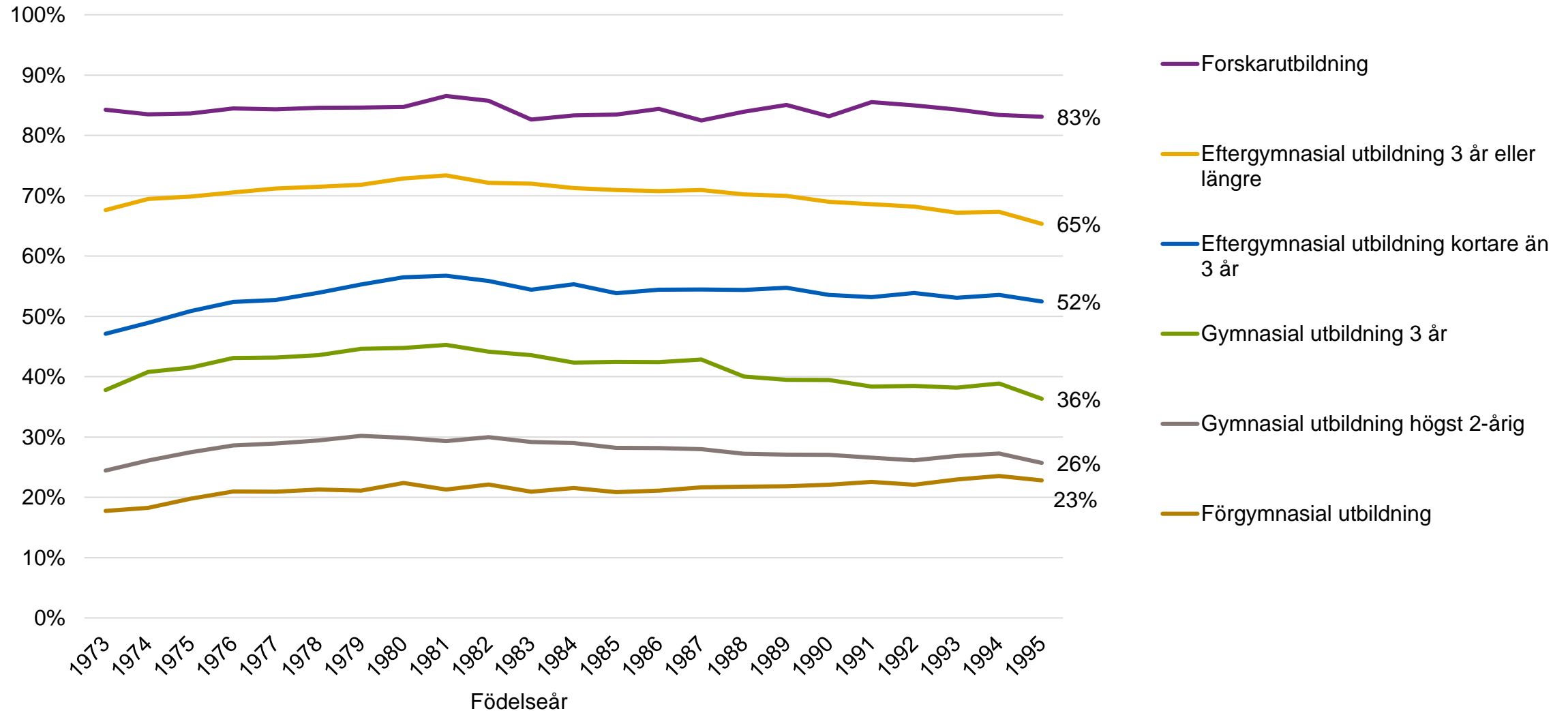
Nationell bakgrund (Högskolenybörjare senast vid 25 års ålder)



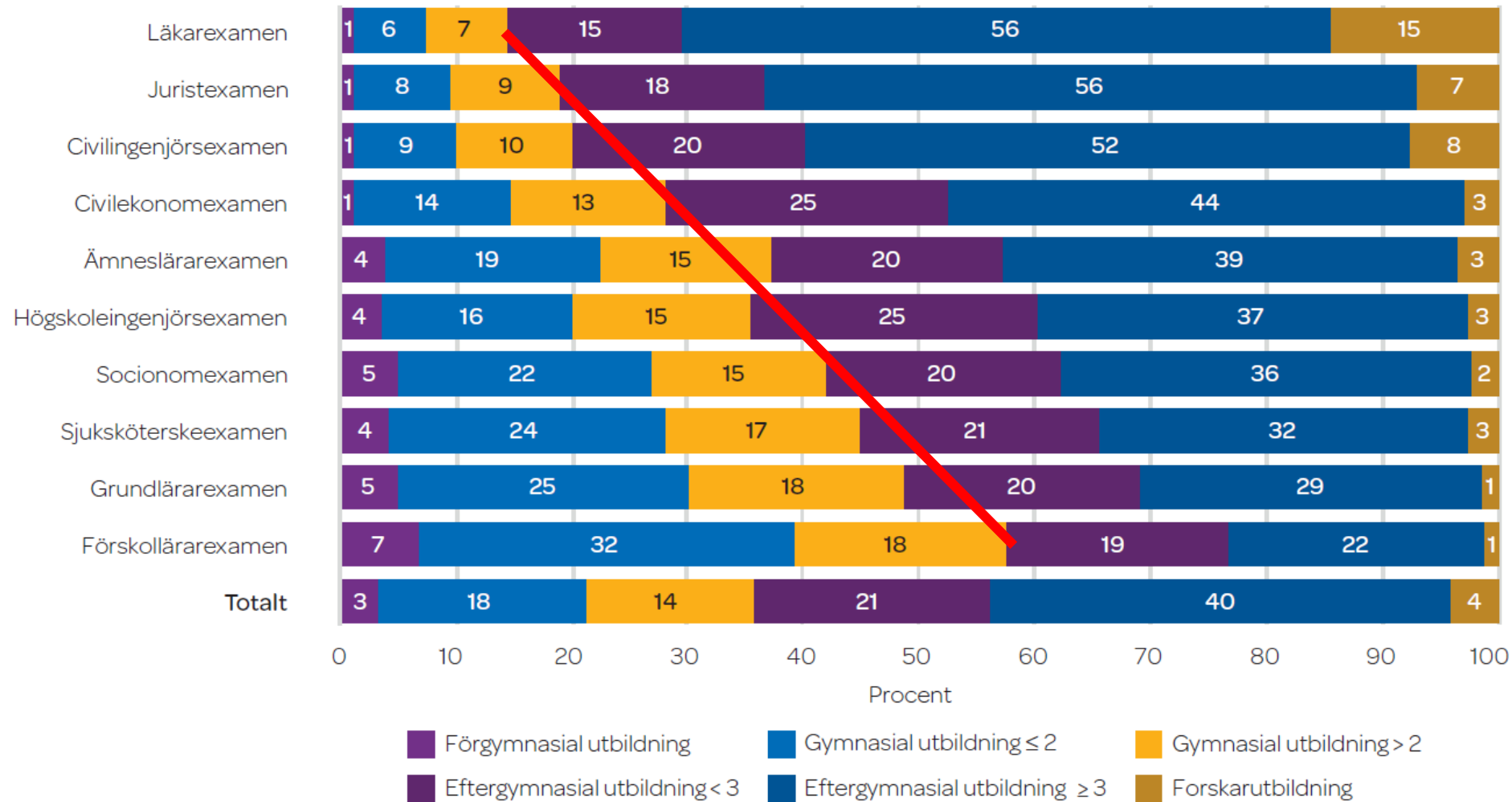
Nationell bakgrund (Högskolenybörjare senast vid 25 års ålder)



Social bakgrund (högst utbildade förälder) (högskolenybörjare senast vid 25 års ålder)



Social bakgrund på tio stora utbildningar (högst utbildade förälder)

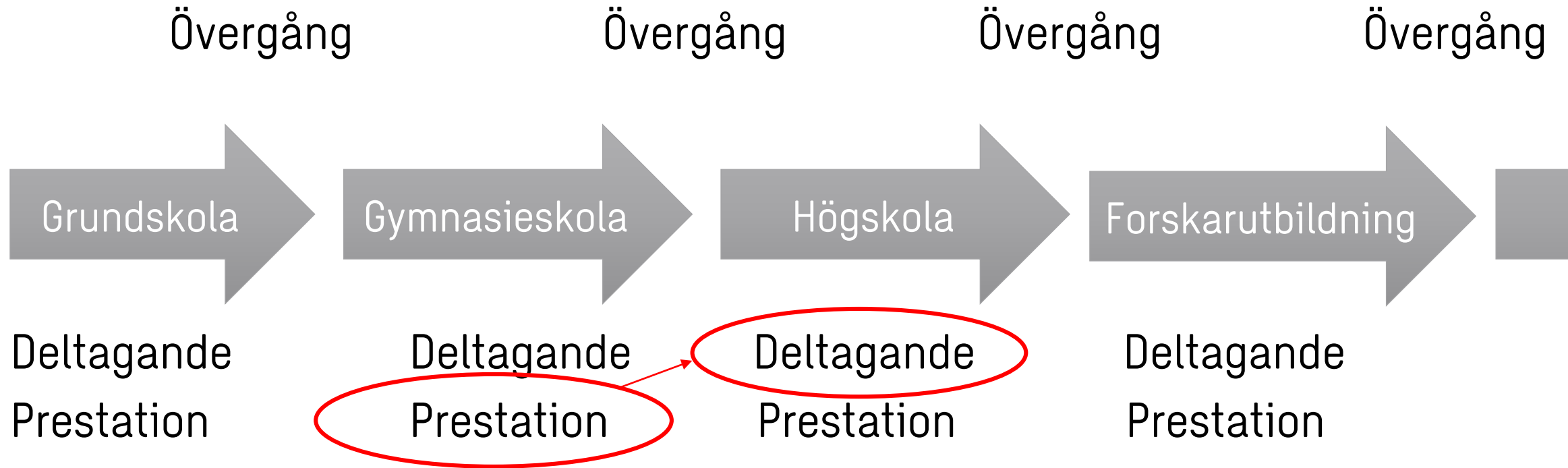


2. Potentialen för breddad rekrytering

Hur många personer finns i gruppen:

Goda gymnasiebetyg + studieovan bakgrund + påbörjar inte högre studier?

Ett kumulativt förlopp från förskola till professor



Perspektiv på rekrytering till högskolan

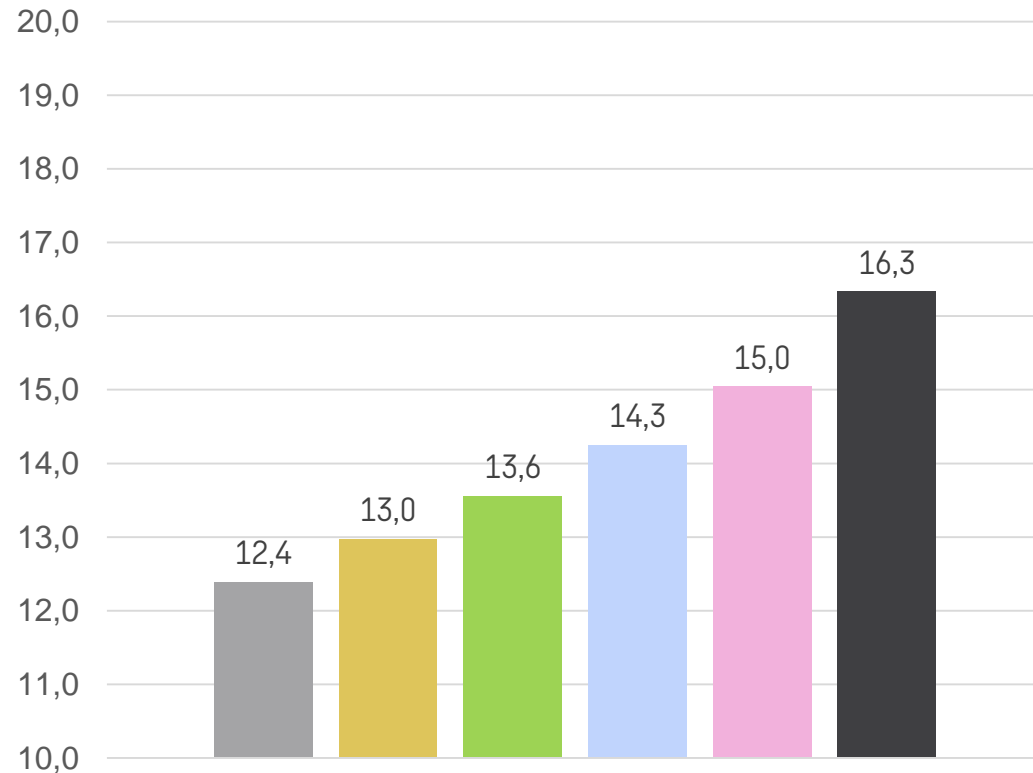
Social snedrekrytering

”Högskolan ska vara öppen för alla oavsett bakgrund. Högskolan ska aktivt arbeta för att minska den sociala snedrekryteringen.”

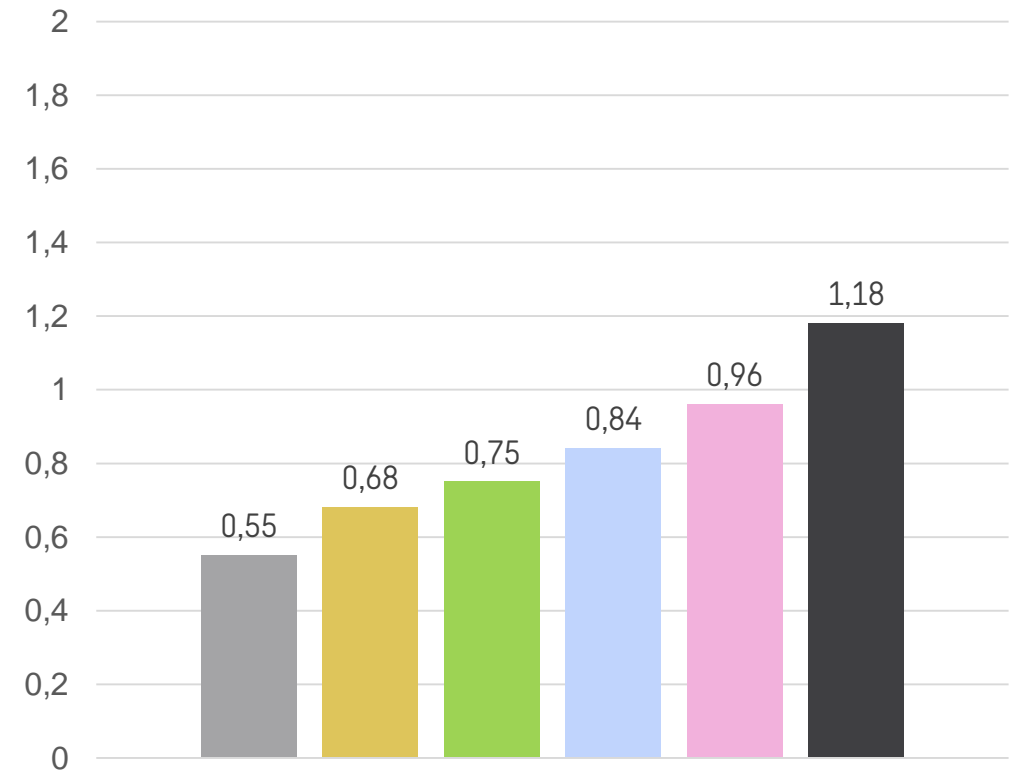
Studenternas förkunskaper

”Studenternas förkunskaper har blivit sämre. Att ytterligare bredda rekryteringen skulle sänka dessa ytterligare och högskolan skulle i förlängningen behöva sänka kraven och därmed kvalitén.”

Social bakgrund → gymnasiebetyg och högskoleprov



- Förgymnasial utbildning
- Gymnasial <=2
- Gymnasial >=3
- Eftergymnasial <3
- Eftergymnasial >=3
- Forskarutbildning



- Förgymnasial utbildning
- Gymnasial <=2
- Gymnasial >=3
- Eftergymnasial <3
- Eftergymnasial >=3
- Forskarutbildning

Syftet med studien är att undersöka möjligheterna att bredda rekryteringen till högskolan utan att nybörjarstudenternas förkunskaper försämras.

Social bakgrund + gymnasiebetyg → Högskolestudier

Övergång till högre studier (%)

Andel högskoleövergång	Gymnasiebetyg					
	Under 11	11_13	13_15	15_17	17_19	Över 19
Förgymnasial utbildning	11%	24%	46%	65%	73%	91%
Gymnasial <=2	7%	21%	38%	56%	73%	90%
Gymnasial >=3	11%	27%	44%	64%	78%	89%
Eftergymnasial <3	16%	36%	56%	73%	84%	93%
Eftergymnasial >=3	22%	46%	65%	81%	90%	95%
Forskarutbildning	37%	62%	83%	92%	94%	97%
Total	12%	31%	52%	71%	85%	94%

Potentialen?

Andel högskoleövergång	Gymnasiebetyg					
	Under 11	11_13	13_15	15_17	17_19	Över 19
Förgymnasial utbildning	11%	24%	46%	65%	73%	91%
Gymnasial <=2	7%	21%	38%	56%	73%	90%
Gymnasial >=3	11%	27%	44%	64%	78%	89%
Eftergymnasial <3	16%	36%	56%	73%	84%	93%
Eftergymnasial >=3	22%	46%	65%	81%	90%	95%
Forskarutbildning	37%	62%	83%	92%	94%	97%
Total	12%	31%	52%	71%	85%	94%

5 440

Potentialen?

Andel högskoleövergång	Gymnasiebetyg					
	Under 11	11_13	13_15	15_17	17_19	Över 19
Förgymnasial utbildning	11%	24%	46%	65%	73%	91%
Gymnasial <=2	7%	21%	38%	56%	73%	90%
Gymnasial >=3	11%	27%	44%	64%	78%	89%
Eftergymnasial <3	16%	36%	56%	73%	84%	93%
Eftergymnasial >=3	22%	46%	65%	81%	90%	95%
Forskarutbildning	37%	62%	83%	92%	94%	97%
Total	12%	31%	52%	71%	85%	94%

3 283

Den andra sidan av myntet

Andel högskoleövergång	Gymnasiebetyg					
	Under 11	11_13	13_15	15_17	17_19	Över 19
Förgymnasial utbildning	11%	24%	46%	65%	73%	91%
Gymnasial <=2	7%	21%	38%	56%	73%	90%
Gymnasial >=3	11%	27%	44%	64%	78%	89%
Eftergymnasial <3	16%	36%	56%	73%	84%	93%
Eftergymnasial >=3	22%	46%	65%	81%	90%	95%
Forskarutbildning	37%	62%	83%	92%	94%	97%
Total	12%	31%	52%	71%	85%	94%

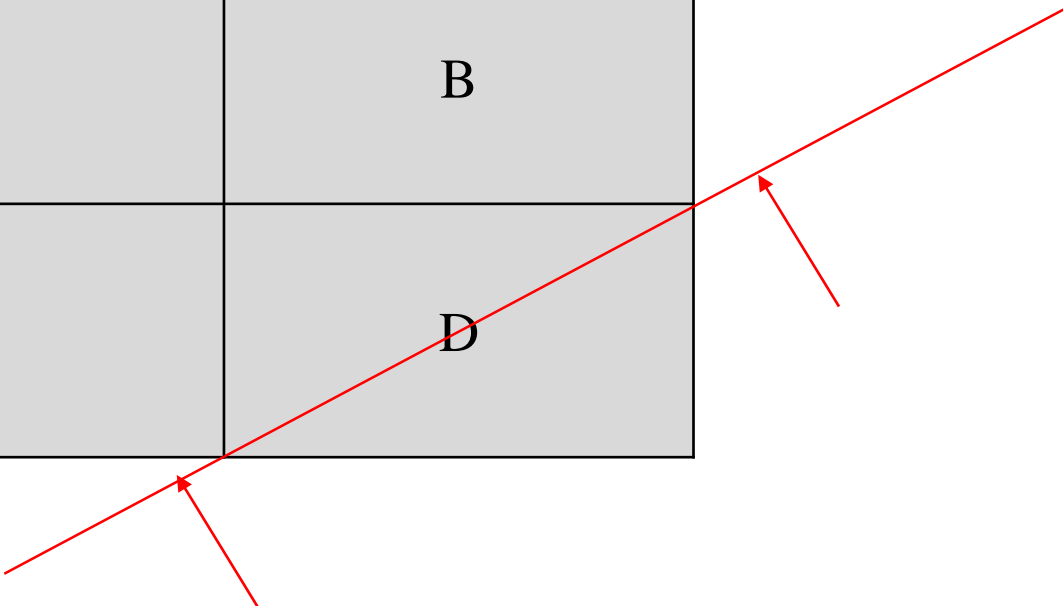
59 procent av nybörjarna med låga gymnasiebetyg (under15) har föräldrar med akademisk utbildning.

Slutsatser

- Ja, det finns en potential att samtidigt kunna bredda rekryteringen och behålla/öka nybörjarstudenternas förkunskaper.
- En majoritet av nybörjarna med lägre gymnasiebetyg (under 15) har föräldrar med akademisk utbildning.
- Studenternas förkunskaper skulle vara högre utan social snedrekrytering.
- Den sociala snedrekryteringen förstärks i steget mellan gymnasiet och högskolan.

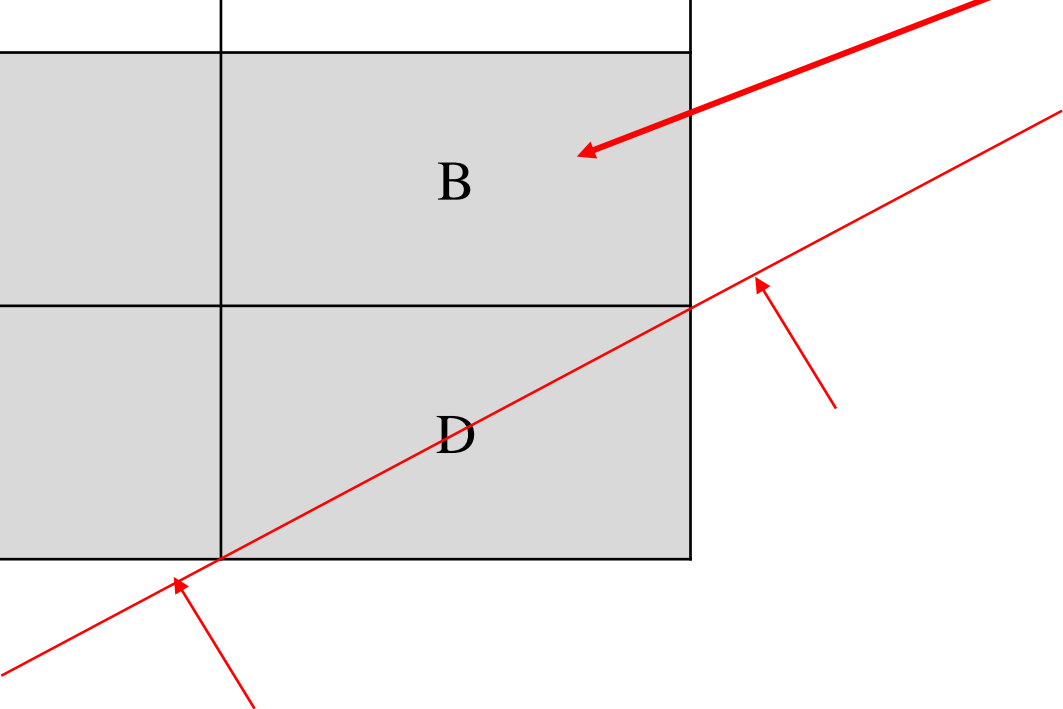
Högskolans expansion och breddad rekrytering

Andel högskoleövergång		Förkunskaper	
		Låga	Höga
Social bakgrund	Låg	A	B
	Hög	C	D



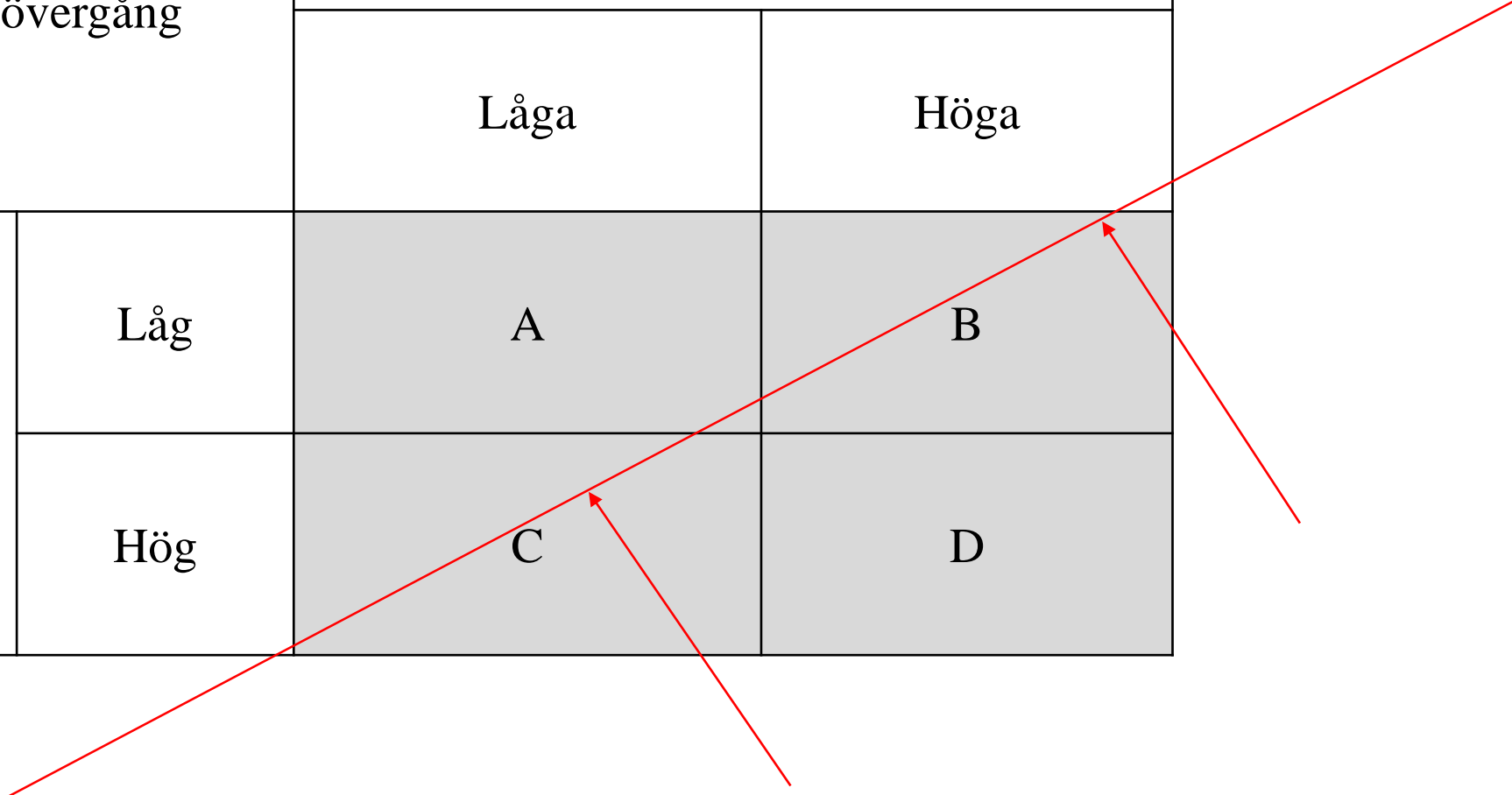
Högskolans expansion och breddad rekrytering

Andel högskoleövergång		Förkunskaper	
		Låga	Höga
Social bakgrund	Låg	A	B
	Hög	C	D



Högskolans expansion och breddad rekrytering

Andel högskoleövergång		Förkunskaper	
		Låga	Höga
Social bakgrund	Låg	A	B
	Hög	C	D



Forskning om rekrytering till högre utbildning

<https://www.uka.se/publikationer--beslut/publikationer--beslut/rapporter/rapporter/2021-10-19-ny-kunskapsversikt-forskning-om-rekrytering-till-hogre-utbildning-i-de-nordiska-landerna-2010-2021.html>

Policy och utfall i de skandinaviska länderna

<https://www.uka.se/5.4bf08fe9179eb7ac8ac5c37.html>

2. Social snedrekrytering till högskolan i historiskt perspektiv

<https://www.uka.se/publikationer--beslut/publikationer--beslut/rapporter/rapporter/2020-11-23-social-snedrekrytering-till-hogskolan-i-historiskt-perspektiv.html>

3. Vad hände under pandemin?

<https://www.uka.se/publikationer--beslut/publikationer--beslut/rapporter/rapporter/2021-07-02-den-sociala-snedrekryteringen-till-hogskolan-forstarktes-i-pandemins-forsta-fas.html>

<https://www.uka.se/om-oss/var-verksamhet/regeringsuppdrag/delrapport-1.html>

4. Studenternas bakgrund och avhopp från högre utbildning

<https://www.uka.se/tidigaavhopp>

5. Potentialen för breddad rekrytering

<https://www.uka.se/publikationer--beslut/publikationer--beslut/statistiska-analyser/statistiska-analyser/2018-03-28-manga-unga-fran-studieovana-hem-studerar-inte-vidare-trots-hoga-betyg.html>

Tack för mig!

fredrik.svensson4@sweco.se

0721-911845